

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljama, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

LA MALFA: PROGRAMSKI SPORAZUM MED PRI, PSI, PSDI IN PLI

Socialisti zavračajo laično fronto ki bi imela protikomunistično vlogo

Komunisti spet poudarjajo, da so »pripravljeni prevzeti svojo odgovornost«
Cilj komunistov je vlada demokratične enotnosti in solidarnosti vse leve

RIM — Potem ko se je precej izpostavil na levo, se La Malfa sedaj obrača na laično fronto kot alternativo komunistom in krščanski demokraciji. PRI, ki so ga sicer včeraj obtoževali filokomunizma, predlaga sedaj zamisel o tretji sili, ki naj bi privedla do političnega programskega sporazuma med republikanci, socialisti, socialdemokrati in liberalci. Craxi pa, ki ga je La Malfa s svojimi izjavami o potrebi emergencne večine s komunisti, prehitel na levo, mora sedaj hoče noče razpravljati o političnem problemu, ki znova postavlja staro vprašanje o političnem mestu PSI. Socialistični tajnik govori danes o »področju, ki obsega vse manjše stranke« ter tako odgovarja, da je o La Malfi vedno predlagal razpravo. Republiki so njegove izjave tako izkoristili in njihovo glasilo piše v svoji današnji številki, da je PRI pripravljena na takojšnje srečanje z drugimi tremi strankami ter dodaja, da mora Craxi nato takoj odgovoriti, brez dvoumnosti. Ton republikanskega glasila je skoraj izravnal in bo socialističnega tajnika prav gotovo spravil v zganjo, saj je politični in programski sporazum med laičnimi strankami videti zelo malo verjeten in ga nikakor ni mogoče spraviti v okvir emergencne večine, ker niti socialdemokrati niti

ter se ne spuščajo v podrobno analizo vzrokov, ki so privedli La Malfa, da je sprožil predlog, o »sporazumu laičnih strank«. Liberalci Zanon je bolj previden. Zamisel o protikomunistični skupnosti mu je všeč, kritičen je tudi do krščanske demokracije, se pa sprašuje, kako je mogoče uskladiti La Malfov predlog z zahtevo republikanskega vladnega sveta, da vključijo komuniste v večino ter s socialističnimi zahtevami o emergencni vladi. Pri tem je treba omeniti, da je zavezništvo med laičnimi strankami (PLI, PSDI, PRI) ključno propadlo na zadnjih političnih volitvah.

V četrtek bo socialistično vodstvo proučilo najbolj odobreno predlog o sestanku med tajništva KD in PSI, da bi kot pravi Signorile, Cicchitto in Capria so bili danes pri podjarku pri predsedstvu vlade Evangelisti, ki jim je obravnavati vladni gospodarski dokument, ki ga je izdelala posebna skupina. Govor je bil predvsem o javnih izdatkih, o krizi industrijskega sistema, o premišitvi na delu ter o produktivnih naložbah.

CANDIDA CURZI

PSI o vladnem gospodarskem dokumentu

RIM — Gospodarski izvedenci PSI Signorile, Cicchitto in Capria so bili danes pri podjarku pri predsedstvu vlade Evangelisti, ki jim je obravnavati vladni gospodarski dokument, ki ga je izdelala posebna skupina. Govor je bil predvsem o javnih izdatkih, o krizi industrijskega sistema, o premišitvi na delu ter o produktivnih naložbah.

IZREDNI OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA DEŽELNEGA GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

KVALITETEN KORAK V UVELJAVLJANJU SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA V DEŽELI

Oblasti morajo na vseh ravneh upoštevati slovenski gospodarski subjekt in ga kot takega vključiti v vse organizme za izvajanje gospodarskega dela osimskih sporazumov, predstavnike SDGZ pa v pokrajinsko gospodarsko konzulto

Udeleženci nedeljskega občnega zbora Slovenskega deželnega gospodarskega združenja poslušajo poročilo predsednika S. Bojca

ZADNJE LETOŠNJE SREČANJE »NA VRHU«

Evropska deveterica o gospodarski krizi

Zaskrbljenost predstavnikov držav EGS zaradi velike brezposelnosti

BRUSELJ — Kakor je bilo pričakovati so predsedniki vlad (samo Francijo zastopa predsednik države) in zunanji ministri devetih članic Evropske gospodarske skupnosti prvi dan tretjega rednega letnega zasedanja posvetili gospodarski oziroma krizi, ki je evropske države, kljub nekaterim pozitivnim premikom, še zdaleka niso premagale. Za manjšo spremembo v dnevnem redu je poskrbel francoski predsednik Giscard d'Estaing, ki je na srečanju kosilu predlagal razpravo o »evropskem pravnem zakoniku«, ki bi poleg skupne borbe proti terorizmu predvideval še zahtevo navadnih in političnih zločinov.

Uradni del zadnjega letošnjega srečanja pa so državni EGS zapolnili z gospodarsko tematiko. Med najbolj zaskrbljujoča vprašanja tega področja sodi prav gotovo velika brezposelnost v devetih državah, ki je narasla na šest milijonov oseb, od katerih je 40 odst. mladih, ki iščejo prvo zaposlitev. Ugotovitev vseh govornikov so bile precej soglasne, veliko manj pa stvarni predlogi, ki bi morali težiti predvsem k pospešitvi industrijske proizvodnje, ne pa na ob tem še povečati stopnjo inflacije.

Uvodno poročilo je podal predsednik izvršnega odbora Jenkins, ki je poudaril potrebo po evropski denarni zvezi; predvsem pa podaril, da morale članice najprej rešiti praktična vprašanja, ki so si jih zastavile že pred meseci. Na eno izmed teh — na regionalni sklad — se je navezal tudi predsednik italijanske vlade Andreotti, ki je navedel še vprašanje »sredozemskega paketa«. Obe se nanasata specifično na Italijo, saj predvidevata denarno pomoč: prvi skupaj z Irsko, drugi v sklopu nove kmetijske politike za države ob sredozemskem morju.

Danes bodo na sporedu politična

Atentat na vlak Hamburg - Beograd

LIUBLJANA — V nedeljo zjutraj je bomba eksplodirala v zadnjem vagonu mednarodnega vlaka, ki vozi med Hamburgom, Beogradom in Barom. Na srečo je milični mariborske postaje pravočasno odkril bombo in spravljal potnike v drug vagon, preden je eksplodirala. Dve eksplozije je prišlo pri Sentilju, poltrgu kilometra od državne meje. Materialna škoda je ogromna.

PROCES ZARADI POKOLA V KMEČKI BANKI

Admiral Henke skoraj v celoti potrdil Micelijevе izjave o zadevi Giannettini

CATANZARO — Admiral Eugenio Henke, vodja obveščevalne službe SID za časa pokola na Trgu Fontana in nato načelnik glavnega štaba oboroženih sil, ki je SID sklenil prikriti sodniku svojega agenta Guida Giannettini, je končno stopil pred poroto, da pove svojo »nevinost«. Če je pred desetimi dnevi v razgovoru s časnikarji admiral streljal z vsem razpoložljivim topništvom proti politikom, ki naj bi bili vpleteni v afero Giannettini, je bil včeraj v dvorani predviden, da bo podaril izjavo, da kolikor je njemu znano, sta bila tedaj obrambni minister in predsednik vlade obveščena o sklepu SID, vendar za vse to je zvedel od gen. Micelija.

Ce izkazujemo to pripombo, je Henke v sodni dvorani skorajda v celoti potrdil pričevanje bivšega načelnika obveščevalne službe, ki se je ravno včeraj zagovarjal pred rimskim porotnim sodiščem v zvezi z domnevno potuho, ki naj bi jo dal Borgheseju in njegovim zarotnikom. Obenem se je spravljal tudi na gen. Malizio, čes on je bil skupno z gen. Alemanno tisti, ki se je najbolj zavzel za to, da bi SID prikril milanski sodniku Giannettini vlogo, »o potoku seje« — je dodal admiral — mi je obirno poročal moj pomočnik Castaldo, ki se je skupno z Malettiem edini izrekel za odkrito sodelovanje s sodnikom. In osebno sem bil istega mnenja kot Castaldo.

Glede osnutka odgovora dr. D'Ambrasio, na katerem je tudi njegov podpis in pripis, da sta vsebino pisma odobrila tako obrambni minister kot načelnik glavnega štaba, je Henke trdil, da ne ve, če je podpis ravno njegov. Vsekakor dejstvo, da je bil podpis zelo majhen in v skrajnem kotu naj bi dokaz, da se je on le seznanil z vsebino pisma, ni ga pa odobrila. Tudi pripis naj bi dodal brez njegove vednosti, saj eno bilo v moji pristojnosti odobriti pisma.

V tem okviru pa si je bivši načelnik glavnega štaba oboroženih sil privoščil neposreden napad na Maria Tanassija. »Ko me je sodnik zaslišal oktobra 1973, leta glede Giannettinijeve vloge, sem bil v zmagi in sem se rešil tako, da sem poudaril, da gre za tajnost. O potoku zasliševanja sem nato poročal notranjemu ministru, ki je odobril moje ravnanje in v tvis sem imel, da je o zadevi dobro poučen.« V isti sapi je admiral skušal pomagati Andreottiju. Ko mu je spomnil 1974 poročilo o zadevi »agenta Z«, je imel vti, da o aferi ne ve ničesar.

V začetku svojega pričevanja je Henke na obirno govoril o pismu, s katerim je polet 1970, leta se znanil preiskovalnega sodnika Cudila s poročilom obveščevalne službe, katerem naj bi atentate v Rimu in v Milanu izvedel Mario Merlino po nalogu Stefana Delle Chiaie. V omenjenem pismu je Henke tudi pripomnil, da je obveščevalna služba nemudoma dala obvestil sodni policiji (koniec 1969, leta), da je imel za potrebno, da ga tudi osebno seznanji z vsebino.

Na izrecen predsednikov ugovor je Henke pojasnil, da je tudi sam opazil, da sta iz pisma izpadli imeni Guerrina Seraca in nekoga Leroja, lastnika časnikarske agencije »Aginter press« (veliko bolj kot v novinarstvu se je agencija ukvarjala s prevratništvom), ki sta bili povezana s pokolom v Kmečki banki. Gen. Gasca Queiraza, ki je tedaj vodil oddelek D, mu je pojasnil, da zadevo za razčiščujoče z nekaterimi tujimi službami, da pa pobude in obeli inen iz varnostnih razlogov ne kaže omenjati.

Proces se nadaljuje danes, (vt).

TEDEN DNI PO UMORU BENEDETTA PETRONEJA V BARIJU

Škvadrasti hudo ranili mladega komunista

V kraju Rignano Flaminio blizu Rima neofasisti streljali na 19-letnega Tonina Cucusija

RIM — En teden po umoru komunističnega mladca Benedetta Petroneja v Bariju so fašistični kriminalci zakrivali nov zločin. Med škvadrinimi napadom v vasi Rignano Flaminio, nedaleč od Rima, je bil težko ranjen 19-letni Tonino Cucusij, član mladinske federacije KPI, ki so mu v bojnišnici v Civitavecchia s kirurškim posegom odstranili kroglo iz lica. Stanje mladca, ki je na prvi pogled zelo brezupno, se je po kirurškem posegu znatno izboljšalo, tako da so zdravniki prepričani, da mu bodo rešili življenje.

Škvadrasti so se pripeljali v Rignano Flaminio, 30 km od Rima, z avtomobili iz bližnje vasi Morlupo. Sedem MSI v tem kraju je znan daleč naokoli, ker je postal izhodišča točka za razne napade in provokacije. Okrog polnoči so škvadrasti, oboroženi s palicami, verigami, noži in s puško, prispeli na glavni trg v Rignano Flaminio, z namenom, da bi »obračunali« z dvema levicarskima, bratoma Augustom in Stefanom Lancio, ki sta se v soboto spopadla s skupino fašistov. Brata sta pravočasno zbežala in škvadrastom ni preostalo drugega, kot da so se spravili nad njun avtomobil, ki so ga povsem uničili. S puško so v znak

Ukepi kot so zamrzlevali odnosa, nesodelovanje v mednarodnih organizacijah ter premišitve sede za arabske zveze iz Kaifa v Tripolis res ne ustvarjajo vtisa o neomarnosti in neprednostnosti stališč. Vsekakor pa je za dokončen obrat poskrbel sam Egipt, ki so ga med drugim tudi zaključili iz federacije, ki jo je tvoril skupaj z Libijo in Sirijo.

Kot lastni uspeh si libijski »mali vrh« pripisuje lahko edino enotnost, do katere so spet prišle palestinske osvobodilne organizacije. Dokument je tudi to podaril in poudaril, da bodo države »fronte zavračanja« gospodarsko in politično podpirale palestinsko osvobodilno gibanje in Sirijo kot njihovega glavnega zaveznika. Damask torej naj bi prevzel pokroviteljstvo nad Palestinci in dokončno odvzel vodilno vlogo Egiptu, s tem pa je tudi izključena možnost, da bi se Sirija v tih pogojih udeležila sestanka pod piramidami in da bi jo v tem svojstvu Kairo bil pripravil sprejeti. Sadat je namreč čakal predvsem na posreden ali neposreden Asadov odgovor, ter takoj ob prejemu ustreznega rešila: z Damaskom na svoji strani bi namreč egiptovski predsednik gotovo zmagal svojo »mrtovo vojsko«.

Na ponovno »poslanstvo miru« pa se pripravila ameriški zunanji minister Vance, ki se bo pred odhodom posvetil s svojim namestnikom Halilem, ki se trenutno muje v Moskvi. V soboto bo prišel že v Izrael, ka. je izraelski premier Begin, ki je ravnokar zaključil obisk v Veliki Britaniji, pozitivno ocenil. Nato bo vodja ameriške diplomacije skušal prepričati Aman in Riad naj stopita ob stran Sadatu.

PROCES ZARADI SPODLETELEGA DRŽAVNEGA UDARA

Miceli: Borghese se sploh ni skušal polastiti oblasti

Bivši načelnik SID je skušal na ta način rešiti sebe in dober del ostalih obtožencev

RIM — General Vito Miceli ni dal nobene potuhe prevratnikom organizacije »fronte nazionalne«, že zaradi tega, ker v noči od 7. na 8. decembra 1970 ni bilo nobenega poskusa državnega udara: to je v bistvu, na čepaj ni bila izražena tako jasno, obrambna linija bivšega načelnika obveščevalne službe.

Med številnimi obravnavami o »črni mreži«, v katero je obveščevalna služba skoraj redno vpletena, rimski edini proces, v katerem je bivši načelnik SID neposredno obtožen in sam prica kot na primer v Catanzaru. Bistveno in se nepojasnijo vprašanja pa je vsekakor, kakršna je bila dejanska vloga obveščevalne službe in kakšni stiki njenih mož s fašističnimi skupinami in skupinami, glavnimi krivci dolge in krivave verige napetosti in terorja. Edini vidni dokaz te vloge je doslej kritje, ki ga je SID dal svojim obveščevalcem, pa čeprav so bili obtoženi hudih kaznivih dejanj kot povzročitelji pokola ali konspiracije proti državi.

Tako je SID v primeru pokola na Trgu Fontana utajil sodniku vlogo Guida Giannettini, v primeru Borghesejevega poskusa državnega udara pa vlogo Franca Antica, ki je poročal o zbiranju prevratnikov v telovadnici v U. Eleniana, Vendar, če naj v razgovoru Miceli, Antico je sporel, da naj bi »Saccucci in njegovi kovali napad na Viminale«, česar pa je pripomnil Miceli, ki ne gre tolažiti kot poskus državnega udara, tudi ker je bil »fronte nazionalne« prešibek.

Domevno naj bi potrdili tudi nadaljnji izsledki preiskave. Ob tej trditvi pa se je treba zamisliti. Miceli — vsaj tako trdi — je dobil vse informacije od gen. Gasce, nemudoma pa naj bi jih sporočil notranjemu ministru Restitu. Toda Gasca in Restitu sta umrli in ne moreta potrditi in se manj pobiti bivšega načelnika SID.

Zato je toliko bolj ujemljiva in upravičena zahteva, ki je bila podarjena tako v poročilih, kot v razpravi ter v zaključkih, da morajo pristojne oblasti na vseh ravneh upoštevati subjekt slovenskega gospodarskega gospodarstva in mu priznati predstavnost v vseh organih, kjer se izdeluje izbire gospodarskega in družbenega razvoja kraja, kjer Slovenci živimo in delamo. Vsaka diskriminacija je bila sprva stopnje notranjega razvoja in mednarodnih odnosov, le je krivica, ampak naravnost neumnost, saj bi pomnila vnaprej odgovorete se dragocenosti in nenadomestljivi prispevku dolgotrajnih izkušenj slovenskih gospodarstvenikov in njihove organizacije.

Občni zbor je v tem smislu ob zaključkih, potem ko je odobril predsedniško in tajniško poročilo in spremembo statuta ter izvolil (o zares množični udeležbi pričča števil glasov, ki jih je bilo, ob krekro več kot dve sto prisotnih, s pooblaštili vred 479) 21-članski deželni glavni odbor, 8 načelnikov strokovnih sekcij in 5 nadzornikov, pooblaštil nove upravitelje, naj nemudoma posredujejo pri pred kratkim imenovanem novem vodstvu tržaške trgovske zbornice, da vključi v pokrajinsko gospodarsko konzulto, ki bi jo morali umestiti z novim letom, tudi predstavnike Slovenskega deželnega gospodarskega združenja.

FULVIO CASALI

LUCIAN VOLK

